Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. decembra 2013 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Aarhuský dohovor — Smernica 2003/4/ES — Prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí — Pôsobnosť — Pojem ‚orgán verejnej moci' — Vodárenské a kanalizačné podniky — Privatizácia vodárenského odvetvia v Anglicku a vo Walese"

Vo veci C-279/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Spojené kráľovstvo) z 21. mája 2012 a doručený Súdnemu dvoru 4. júna 2012, ktorý súvisí s konaním:

Fish Legal,

Emily Shirley

proti

Information Commissioner,

United Utilities Water plc,

Yorkshire Water Services Ltd,

Southern Water Services Ltd,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, A. Borg Barthet a J. L. da Cruz Vilaça, sudcovia A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadžiev, C. Toader, A. Prechal (spravodajkyňa), E. Jarašiūnas a C. Vajda,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. apríla 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Fish Legal, v zastúpení: W. Rundle, solicitor, za právnej pomoci D. Wolfe, QC,

— E. Shirley, v zastúpení: R. McCracken, QC, a M. Lewis, barrister,

* Jazyk konania: angličtina.

— Information Commissioner, v zastúpení: R. Kamm a A. Proops, barristers, ktoré splnomocnil R. Bailey, solicitor,

— United Utilities Water plc, Yorkshire Water Services Ltd a Southern Water Services Ltd, v zastúpení: T. de la Mare, QC, ktorého splnomocnil J. Mullock, solicitor,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: J. Beeko, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci J. Eadie, QC, J. Maurici a C. Callaghan, barristers,

— dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen a M. Wolff, splnomocnené zástupkyne,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Európska komisia, v zastúpení: P. Oliver, K. Mifsud-Bonicci a L. Pignataro-Nolin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. septembra 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 bodu 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 75).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Fish Legal a Emily Shirleyovou na jednej strane a Information Commissioner (komisár pre informácie), ako aj United Utilities Water plc, Yorkshire Water Services Ltd a Southern Water Services Ltd (ďalej len „dotknuté vodárenské podniky“) na druhej strane, ktorý sa týkal toho, že dotknuté vodárenské podniky zamietli žiadosti o prístup k určitým informáciám týkajúcim sa služieb kanalizácie a distribúcie vody, ktoré predložili Fish Legal a E. Shirley.

Právny rámec

Medzinárodné právo

3 Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1, ďalej len „Aarhuský dohovor“), definuje v článku 2 ods. 2 pojem „orgán verejnej moci“ takto:

„…

a) orgán verejnej správy na štátnej, regionálnej a inej úrovni;

b) fyzické alebo právnické osoby vykonávajúce verejné administratívne funkcie v súlade s vnútroštátnym právom, vrátane osobitných povinností, činností a služieb vo vzťahu k životnému prostrediu;

c) akékoľvek iné fyzické alebo právnické osoby, ktoré majú verejné zodpovednosti alebo funkcie, alebo poskytujú verejné služby so vzťahom k životnému prostrediu pod kontrolou orgánu alebo osoby podľa písm. a) alebo b);

d) inštitúcie akejkoľvek regionálnej hospodárskej integračnej organizácie uvedenej v článku 17, ktorá je stranou tohto dohovoru.

Táto definícia nezahŕňa orgány alebo inštitúcie, ak vykonávajú súdnu alebo zákonodarnú moc.“

4 Článok 4 ods. 1 tohto dohovoru stanovuje, že za určitých podmienok a s určitými výnimkami každá strana dohovoru v rámci vnútroštátnych právnych predpisov zabezpečí, aby orgány verejnej moci sprístupnili verejnosti informácie o životnom prostredí, o ktoré sú požiadané.

Právo Únie

5 Odôvodnenia 1, 5, 8, 9 a 11 smernice 2003/4 stanovujú:

„(1) Zvýšený prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí a šírenie takých informácií prispieva k zlepšovaniu povedomia o záležitostiach životného prostredia, voľnej výmene názorov, účinnejšej účasti verejnosti na rozhodovaní o otázkach životného prostredia a prípadne aj k lepšiemu životnému prostrediu.

…

(5) … Ustanovenia práva spoločenstva musia byť v súlade s [Aarhuským] dohovorom vzhľadom na jeho uzavretie Európskym spoločenstvom.

...

(8) Je potrebné zabezpečiť, aby každá fyzická osoba a právnická osoba mala právo prístupu k informáciám o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány [orgány verejnej moci – *neoficiálny preklad*], bez povinnosti preukazovať oprávnený záujem.

(9) Je tiež potrebné, aby verejné orgány [orgány verejnej moci – *neoficiálny preklad*] sprístupňovali a šírili informácie o životnom prostredí širokej verejnosti v čo najširšej miere najmä s využitím informačných a komunikačných technológií. Pri podávaní správ podľa tejto smernice a kontrole jej plnenia by sa malo prihliadať aj na budúci rozvoj týchto technológií.

…

(11) Na naplnenie zásady článku 6 zmluvy, aby požiadavky ochrany životného prostredia boli začlenené do definície a vykonávania politík a činností spoločenstva, by sa mala definícia verejných orgánov [orgánov verejnej moci – *neoficiálny preklad*] rozšíriť tak, aby zahrňovala vládu alebo inú verejnú správu na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni bez ohľadu na osobitné právomoci v oblasti životného prostredia. Definícia by sa mala podobne rozšíriť, aby zahrňovala aj iné osoby alebo orgány vykonávajúce funkcie verejnej správy vo vzťahu k životnému prostrediu podľa národného práva, ako aj iné, im podriadené osoby alebo orgány, ktoré majú verejné právomoci alebo funkcie vo vzťahu k životnému prostrediu.“

6 Článok 1 uvedenej smernice definuje jej ciele takto:

„Ciele tejto smernice sú:

a) zaručiť právo prístupu k informáciám o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány [orgány verejnej moci – *neoficiálny preklad*] alebo ktoré sú pre ne uchovávané, a ustanoviť základné podmienky a praktické postupy na jeho výkon, a

b) zabezpečiť, aby sa, ako samozrejmosť, informácie o životnom prostredí postupne sprístupňovali verejnosti a šírili a aby sa dosiahla čo najširšia systematická dostupnosť a šírenie informácií o životnom prostredí. Na tento účel sa podporuje najmä používanie dostupnej počítačovej telekomunikačnej alebo elektronickej techniky.“

7 Článok 2 bod 2 smernice 2003/4 definuje pojem „verejný orgán [orgán verejnej moci – *neoficiálny preklad*]“ takto:

„…

a) vláda alebo iná verejná administratíva [iný orgán verejnej správy – *neoficiálny preklad*] vrátane verejných poradných orgánov na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni;

b) každá fyzická osoba alebo právnická osoba vykonávajúca funkcie verejnej správy podľa národného práva vrátane osobitných povinností, činností alebo služieb vo vzťahu k životnému prostrediu a

c) každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá, pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej pod písmenom a) alebo b), má verejné zodpovednosti alebo funkcie alebo vykonáva verejnú službu vo vzťahu k životnému prostrediu.

Členské štáty môžu ustanoviť, že táto definícia sa nevzťahuje na orgány alebo inštitúcie, keď konajú s právomocou súdu alebo zákonodarcu. Ak ich ustanovenia v čase prijatia tejto smernice neobsahujú proces preskúmavania v zmysle článku 6, členské štáty môžu tieto orgány alebo inštitúcie z definície vyňať;

…“

8 Článok 3 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby verejné orgány [orgány verejnej moci – *neoficiálny preklad*] boli povinné, v súlade s ustanoveniami tejto smernice, sprístupniť informácie o životnom prostredí, ktoré majú alebo ktoré sú pre ne uchovávané, na požiadanie každému žiadateľovi bez toho, aby musel preukázať svoj oprávnený záujem.“

Právo Spojeného kráľovstva

Právna úprava týkajúca sa prístupu k informáciám v oblasti životného prostredia

9 Nariadením z roku 2004 o informáciách o životnom prostredí (Environmental Information Regulations 2004, ďalej len „EIR 2004“) sa preberá smernica 2003/4 do vnútroštátneho práva.

10 § 2 ods. 2 tohto nariadenia stanovuje:

„… Pod pojmom ‚orgán verejnej moci' sa rozumejú:

a) ministerstvá;

b) akýkoľvek iný orgán verejnej moci v zmysle článku 3 ods. 1 [zákona o slobode informácií z roku 2000 (Freedom of Information Act 2000)]…;

c) akýkoľvek iný orgán alebo osoba vykonávajúce funkcie verejnej správy alebo

d) akýkoľvek iný orgán alebo osoba pod kontrolou osoby uvedenej pod písmenom a), b) alebo c), ktoré

i) majú verejnú zodpovednosť vo vzťahu k životnému prostrediu,

ii) vykonávajú verejné funkcie vo vzťahu k životnému prostrediu

alebo

iii) poskytujú verejné služby vo vzťahu k životnému prostrediu."

11 Podľa článkov 5 a 7 EIR 2004 sa vyžiadané informácie o životnom prostredí majú poskytnúť v lehote 20 pracovných dní, ktorú môže dotknutý orgán za určitých podmienok predĺžiť na 40 dní.

12 Podľa článku 50 ods. 1 zákona o slobode informácií z roku 2000 v znení článku 18 EIR 2004 môže dotknutá osoba požiadať Information Commissioner, aby rozhodol, či dotknutý orgán verejnej moci vybavil jej žiadosť o informácie v súlade s požiadavkami, ktoré stanovuje EIR 2004.

Právna úprava týkajúca sa súčasného rozdelenia zákonných právomocí v oblasti vodárenstva a kanalizácií v Anglicku a vo Walese

13 Prijatím zákona z roku 1989 o vodách (Water Act 1989), ktorým sa sprivatizovalo odvetvie vodárenstva a kanalizácií v Anglicku a vo Walese s účinnosťou od 1. septembra 1989, boli funkcie, právomoci, majetok a ostatné aktíva vodárenských agentúr rozdelené medzi jednak National Rivers Authority (Národný vodohospodársky orgán), ktorý sa po nadobudnutí účinnosti zákona z roku 1995 o životnom prostredí (Environment Act 1995) stal Environment Agency (Agentúra pre životné prostredie), a jednak vodárenské podniky, ktoré ako obchodné spoločnosti poskytujú vodárenské a kanalizačné služby.

14 Na základe platnej právnej úpravy a najmä zákona z roku 1991 o vodnom hospodárstve (Water Industry Act 1991, ďalej len „WIA 1991") v znení neskorších predpisov je súčasné rozdelenie zákonných právomocí v odvetví vodárenstva a kanalizácií v stručnosti takéto:

— vodárenské podniky za dodávateľov kanalizačných služieb („sewerage undertaker") a/alebo dodávateľov vodárenských služieb („water undertaker") pre určité územie Anglicka a Walesu určuje Water Services Regulatory Authority (OFWAT) (Regulačný orgán pre vodárenské služby). Tento orgán je tiež sám alebo za určitých spoločností spoločne so Secretary of State, ministerstvom zodpovedným za oblasť životného prostredia, hlavným orgánom s právomocou v oblasti dohľadu nad týmito spoločnosťami;

— v súčasnosti bolo desať spoločností určených za dodávateľov kanalizačných a vodárenských služieb („water and sewerage companies“ alebo „WASCs“) a dvanásť spoločností bolo určených výlučne za vodárenské spoločnosti („water only companies“ alebo „WOCs“), takže v každej oblasti v Anglicku a vo Walese buď len jedna spoločnosť zaručuje vodárenské aj kanalizačné služby, alebo je jedna spoločnosť poverená vodárenskými službami, zatiaľ čo iná spoločnosť poskytuje kanalizačné služby v dotknutej zóne, ktoré doplňujú jej vodárenské a kanalizačné činnosti v inej zóne;

— vodárenské podniky sa zakladajú vo forme akciovej spoločnosti („public limited company“) alebo spoločnosti s ručením obmedzeným („limited company“). Spravuje ich správna rada, ktorá sa zodpovedá akcionárom, a sú riadené podľa bežných obchodných zásad zakotvených v ich stanovách s cieľom dosiahnuť zisk, ktorý sa rozdelí akcionárom vo forme dividend, a umožniť jeho opätovné investovanie do podniku;

— uvedené spoločnosti musia splniť viaceré zákonné povinnosti týkajúce sa údržby a zlepšovania infraštruktúr, ako aj distribúcie vody a/alebo čistenia odpadových vôd v ich jednotlivých zónach;

— navyše majú určité zákonné právomoci, najmä právomoc vyvlastňovať, právo prijať správne vyhlášky týkajúce sa vodných ciest a pozemkov, ktoré vlastnia, právomoc pristúpiť k vypusteniu vôd, a to aj v prípade súkromných potrubí na rozvod vody, právo uložiť dočasné zákazy zavlažovania alebo právomoc vo vzťahu k určitým zákazníkom a za prísnych podmienok rozhodnúť o prerušení distribúcie vody;

— tieto povinnosti a právomoci sú prebraté do poverovacieho aktu každej spoločnosti, nazvaného „licencia“. Táto licencia môže tiež obsahovať ďalšie podmienky, ako je podmienka platiť poplatok v prospech Secretary of State. Tento subjekt a/alebo OFWAT dohliadajú nad dodržovaním ustanovení licencie. Od spoločností možno požadovať, aby uskutočnili určité akty alebo prijali špecifické opatrenia. Licenciu možno vypovedať len odôvodnene, a to tak, že sa dodrží 25-ročná výpovedná lehota. OFWAT ju so súhlasom spoločnosti alebo na základe správy Competition Commission (komisie pre hospodársku súťaž) môže zmeniť;

— právny režim, ktorému podliehajú vodárenské podniky, stanovuje tiež možnosť uložiť im finančné pokuty a čiastočne na ne uplatniť právne ustanovenia v oblasti zániku spoločností;

— každých päť rokov vodárenské podniky predkladajú projekt plánu správy aktív, nazývaný aj „obchodný plán“ („business plan“), v ktorom na obdobie piatich rokov podrobne uvedú očakávané výsledky a najmä investičné programy. Počas konzultačného procesu sa tieto plány sfinalizujú a OFWAT po zohľadnení zložiek investičných programov, ktoré považuje za primerané, stanoví maximálne ceny, ktoré budú môcť podniky fakturovať svojim zákazníkom s cieľom financovať obchodné plány a najmä v nich uvedené investície. Súčasné plány sa vzťahujú na obdobie rokov 2010 až 2015.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

15 Fish Legal, právna služba Angling Trust, čiže anglickej federácia rybárov, je nezisková organizácia, ktorej cieľom je všetkými právnymi prostriedkami bojovať proti znečisteniu a ďalším zásahom do vodného prostredia, ako aj brániť rybolov na udicu a rybárov. Listom z 12. augusta 2009 Fish Legal od dvoch vodárenských podnikov, konkrétne od United Utilities Water plc a Yorkshire Water Services Ltd, žiadala informácie v súvislosti s vypúšťaním vôd, so sanačnými prácami a s núdzovými prietokmi.

16 Pani Shirley sa zas v auguste 2009 písomne obrátila na iný vodárenský podnik, konkrétne na Southern Water Services Ltd, aby ho požiadala o informácie týkajúce sa kapacity kanalizácie na účely územného plánu v jej obci nachádzajúcej sa v grófstve Kent.

17 Keďže Fish Legal ani pani Shirley nedostali od dotknutých vodárenských podnikov požadované informácie v lehote stanovenej v EIR 2004, obrátili sa so sťažnosťou na Information Commissioner. V rozhodnutiach, ktoré im boli doručené v marci 2010, Information Commissioner uviedol, že dotknuté vodárenské podniky nie sú orgány verejnej moci v zmysle EIR 2004 a že v dôsledku toho sa nemôže vyjadriť k ich sťažnostiam.

18 Fish Legal a pani Shirley preto podali žaloby proti týmto rozhodnutiam na First-tier Tribunal (General Regulatory Chamber, Information Rights), ktorý prerušil konania, kým Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) nevyhlási rozsudok v takzvanej pilotnej veci Smartsource v. Information Commissioner.

19 V nadväznosti na vyhlásenie rozsudku z 23. novembra 2010, Smartsource v. Information Commissioner (ďalej len „rozsudok Smartsource“) First-tier Tribunal (General Regulatory Chamber, Information Rights) zamietol žaloby Fish Legal a pani Shirleyovej najmä z dôvodu, že dotknuté vodárenské podniky nemožno kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ v zmysle EIR 2004.

20 Vnútroštátny súd, ktorému bolo predložené odvolanie Fish Legal a pani Shirleyovej, uvádza, že títo účastníci konania pripúšťajú, že dotknuté vodárenské podniky im rôznymi oznámeniami, z ktorých posledné sa uskutočnilo v apríli 2011, napokon poskytli prístup ku všetkým požadovaným informáciám.

21 Tento súd sa však domnieva, že právna otázka, ktorá vyplýva zo sporov vo veciach samých, či tieto spoločnosti boli povinné poskytnúť uvedené informácie, stále nebola vyriešená. Odpoveď na túto otázku je však nevyhnutná na určenie, či si dotknuté vodárenské podniky nesplnili povinnosť poskytnúť tieto informácie v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou a najmä v stanovených lehotách. Uvedená otázka je navyše relevantná pre ďalšie veci týkajúce sa vodárenských spoločností, ktoré boli v prvostupňovom konaní prerušené, ako aj pre veci týkajúce sa iných oblastí činnosti než vodárenskej.

22 Uvedený súd uvádza, že podľa Fish Legal a pani Shirleyovej dotknuté vodárenské podniky majú byť kvalifikované ako „orgány verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) alebo c) smernice 2003/4, keďže tieto orgány vykonávajú funkcie verejnej správy a v každom prípade sú prísne kontrolované štátnym orgánom.

23 Vnútroštátny súd uvádza, že Information Commissioner zastáva opačný názor, keďže vychádza predovšetkým z odôvodnenia rozsudku Smartsource. Na jednej strane na základe viacfaktorového prístupu, ktorý tento rozsudok uprednostňuje, vodárenské spoločnosti nevykonávajú funkcie verejnej správy. Na druhej strane kontrola, ktorej vodárenské spoločnosti podliehajú, je nedostatočná, keďže sa týka len funkcií súvisiacich s reguláciou. Pojem „kontrola“ sa týka verejnej moci, respektíve donucovacej právomoci, ako aj právomoci určovať nielen ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, ale aj prostriedky, ktoré sa musia použiť na ich dosiahnutie.

24 Ak by nebol prijatý prístup rozsudku Smartsource, Information Commissioner subsidiárne tvrdí, že by mal byť prijatý aspoň takzvaný hybridný výklad článku 2 bodu 2 smernice 2003/4. Podľa neho by sa vodárenské spoločnosti mali kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ len v rámci výkonu funkcií, ktoré sú im zverené a ktoré by samotné mohli byť kvalifikované ako „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4.

25 Vnútroštátny súd uvádza, že dotknuté vodárenské podniky najmä tvrdili, že v rozsudku Smartsource sa z právneho hľadiska správne rozhodlo, že tieto spoločnosti neboli „orgánmi verejnej moci“. Aby dotknutý vnútroštátny súd dospel k tomuto záveru, zohľadnil súbor relevantných skutočností, medzi ktoré patria dokument uverejnený v roku 2000 Európskou hospodárskou komisiou Organizácie Spojených národov s názvom „Aarhuský dohovor, príručka na uplatňovanie“ (ďalej len „príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru“), niektoré faktory týkajúce sa postavenia vodárenských spoločností a úprava vodárenského odvetvia v Anglicku a vo Walese.

26 Vzhľadom na tieto skutočnosti Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Uplatňuje sa pri posudzovaní toho, či fyzická alebo právnická osoba ‚vykonáva funkcie verejnej správy podľa národného práva' [v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4], výlučne vnútroštátna právna úprava a jej analýza?

2. Ak nie, ktoré kritériá práva Únie sa môžu alebo nesmú použiť pri rozhodovaní o tom, či:

a) je predmetná funkcia v podstate ‚funkciou verejnej správy' a

b) vnútroštátna právna úprava skutočne zverila takúto funkciu tejto osobe?

3. Čo sa myslí pod formuláciou osoba ‚pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej pod písmenom a) alebo b)'? Predovšetkým aká povaha, forma a miera kontroly je potrebná a ktoré kritériá sa môžu alebo nesmú použiť pri identifikácii takejto kontroly?

4. Je ‚zosobnením štátu' v zmysle bodu 20 [rozsudku z 12. júla 1990, Foster a i. (C-188/89, Zb. s. I-3313),] nevyhnutne osoba, na ktorú sa vzťahuje článok 2 bod 2 písm. c) smernice 2003/4?

5. V prípade, že sa na osobu vzťahuje [článok 2 bod 2 písm. b) alebo c) smernice 2003/4], pokiaľ ide o niektoré jej funkcie, zodpovednosti alebo služby, obmedzuje sa jej povinnosť poskytnúť informácie o životnom prostredí na poskytnutie informácií, ktoré sú vo vzťahu k týmto funkciám, zodpovednostiam a službám relevantné, alebo je povinná poskytnúť všetky informácie o životnom prostredí bez ohľadu na účel, na ktorý ich má k dispozícii?"

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

27 Dotknuté vodárenské podniky v prvom rade tvrdia, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný.

28 Tvrdia, že keďže je nesporné, že bezodplatne poskytli všetky informácie o životnom prostredí, ktoré požadovali Fish Legal a pani Shirley, na vnútroštátnom súde už neprebieha nijaký spor. Preto navrhujú, aby Súdny dvor vyhlásil tieto otázky za výlučne hypotetické, v dôsledku čoho by návrh na začatie prejudiciálneho konania stratil odôvodnenie.

29 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, je nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (pozri najmä rozsudok zo 6. júna 2013, MA a i., C-648/11, bod 36 a citovanú judikatúru).

30 Pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnuť návrh vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania Súdnym dvorom možno len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri najmä rozsudok MA a i., už citovaný, bod 37 a citovanú judikatúru).

31 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že predmet sporu prejednávaného na vnútroštátnom súde sa týka toho, že Fish Legal a pani Shirley napadli rozhodnutia Information Commissioner, v ktorých Information Commissioner dospel k záveru, že vzhľadom na to, že dotknuté vodárenské podniky nemožno kvalifikovať ako orgány verejnej moci v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa prebratia smernice 2003/4, nemôže rozhodnúť o ich sťažnostiach, v ktorých navrhovali, aby konštatoval, že požadované informácie o životnom prostredí neboli poskytnuté v lehotách stanovených touto právnou úpravou.

32 Položené otázky sa týkajú predovšetkým toho, či, prípadne za akých podmienok sa dotknuté vodárenské podniky majú kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) alebo c) smernice 2003/4.

33 Je nutné konštatovať, na čo tiež poukázal generálny advokát v bodoch 55 až 63 návrhov, že odpoveď na tieto otázky zodpovedá objektívnej potrebe vyriešenia sporu, ktorý bol predložený vnútroštátnemu súdu.

34 Za týchto podmienok položené otázky nie sú hypotetickej povahy, a teda návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

Úvodné pripomienky

35 Na úvod treba poukázať na to, že Únia sa tým, že pristúpila k Aarhuskému dohovoru, zaviazala v rámci pôsobnosti práva Únie zaistiť zásadný prístup k informáciám o životnom prostredí, ktoré majú k dispozícii orgány verejnej moci alebo ktoré sú pre ne uchovávané (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. decembra 2010, Ville de Lyon, C-524/09, Zb. s. I-14115, bod 36, a zo 14. februára 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, bod 30).

36 Ako to potvrdzuje odôvodnenie 5 smernice 2003/4, normotvorca Únie chcel prijatím tejto smernice zaistiť súlad práva Únie s týmto dohovorom na účely jeho uzavretia Spoločenstvom, a to stanovením všeobecného režimu, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby každá fyzická alebo právnická osoba z členského štátu Únie mala právo na prístup k informáciám o životnom prostredí, ktorými disponujú orgány verejnej moci alebo ktoré sú pre ne uchovávané, bez toho, aby musela preukázať oprávnený záujem (rozsudok Flachglas Torgau, už citovaný, bod 31).

37 Z toho vyplýva, že na účely výkladu smernice 2003/4 je namieste zohľadniť znenie a predmet Aarhuského dohovoru, ktorého implementáciu do práva Únie má táto smernica vykonať (pozri v tomto zmysle rozsudok Flachglas Torgau, už citovaný, bod 40).

38 Navyše Súdny dvor už rozhodol, že hoci sa príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru môže považovať za vysvetľujúci dokument a spolu s ostatnými relevantnými okolnosťami môže byť v určitom prípade zohľadnená, na účely výkladu tohto dohovoru nemajú právne rozbory v nej obsiahnuté žiadnu právnu záväznosť a nijaký normatívny charakter, na rozdiel od ustanovení Aarhuského dohovoru (rozsudok zo 16. februára 2012, Solvay a i., C-182/10, bod 27).

39 Treba tiež zdôrazniť, že právo na prístup zaručené smernicou 2003/4 sa uplatňuje len v rozsahu, v akom sa na požadované informácie vzťahujú ustanovenia o prístupe verejnosti upravené touto smernicou, čo predovšetkým predpokladá, že predstavujú „informácie o životnom prostredí“ v zmysle článku 2 bodu 1 tejto smernice, čo musí, pokiaľ ide o spor vo veci samej, overiť vnútroštátny súd (rozsudok Flachglas Torgau, už citovaný, bod 32).

O prvých dvoch otázkach

40 Svojimi prvými dvomi otázkami, ktoré je potrebné analyzovať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, aké kritériá umožňujú stanoviť, či také subjekty, ako sú dotknuté vodárenské podniky, možno kvalifikovať ako právnické osoby vykonávajúce „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4.

41 Na základe článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4, ustanovenia v podstate identického s ustanovením článku 2 ods. 2 písm. b) Aarhuského dohovoru, sa pojem „orgán verejnej moci“ vzťahuje na „každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu vykonávajúcu funkcie verejnej správy podľa vnútroštátneho práva vrátane osobitných povinností, činností alebo služieb vo vzťahu k životnému prostrediu“.

42 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že tak z potreby jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej Európskej únii, ktorý musí zohľadňovať kontext tohto ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (pozri najmä rozsudok Flachglas Torgau, už citovaný, bod 37).

43 V tejto veci je potrebné v prvom rade stanoviť, či sa má spojenie „podľa národného práva“ chápať ako výslovný odkaz na vnútroštátne právo, v prejednávanej veci právo Spojeného kráľovstva, na účely výkladu pojmu „funkcie verejnej správy“.

44 V tejto súvislosti treba konštatovať, že existuje nesúlad medzi francúzskym a anglickým znením článku 2 ods. 2 písm. b) smernice 2003/4, ktorý zodpovedá odlišnosti medzi uvedenými jazykovými verziami článku 2 ods. 2 písm. b) Aarhuského dohovoru, ktoré patria medzi jeho záväzné jazykové verzie. Vo francúzskej verzii článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4 sa spojenie „podľa národného práva“ viaže k slovesu „exerce“ (vykonávať), takže v tomto znení pojmy uvedeného ustanovenia nemožno chápať v tom zmysle, že v súvislosti s definíciou pojmu „funkcie verejnej správy“ výslovne odkazujú na vnútroštátne právo. V anglickej verzii toho istého ustanovenia je toto spojenie naopak umiestnené za výraz „funkcie verejnej správy“, v dôsledku čoho sa neviaže k uvedenému slovesu.

45 V tomto ohľade treba pripomenúť, že cieľom uvedeným v odôvodnení 7 smernice 2003/4 je zabrániť, aby rozdiely medzi platnými legislatívnymi ustanoveniami o prístupe k informáciám o životnom prostredí vytvárali nerovnosti v rámci Únie, pokiaľ ide o prístup k týmto informáciám alebo podmienky hospodárskej súťaže. Tento cieľ si vyžaduje, aby určenie osôb, ktoré majú povinnosť poskytnúť verejnosti prístup k informáciám o životnom prostredí, podliehalo tým istým podmienkam v celej Únii, aby sa pojem „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4 nemohol líšiť v závislosti od uplatniteľného vnútroštátneho práva.

46 Tento výklad potvrdzuje aj príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru, podľa ktorej spojenie „podľa národného práva“ znamená, „že musí existovať právny základ pre výkon funkcií podľa písm. b)“, keďže toto písmeno sa vzťahuje na „každú osobu, ktorej zákon umožňuje vykonávať funkciu verejnej správy“. To nemôže spochybniť ani skutočnosť, že príručka ďalej uvádza, že „čo sa považuje za funkciu verejnej správy podľa vnútroštátneho práva, sa môže líšiť v závislosti od krajiny“.

47 V tomto kontexte, na rozdiel od toho, čo tvrdili Information Commissioner a dotknuté vodárenské podniky na pojednávaní, ak by sa uvedené spojenie malo vykladať ako odkaz na nevyhnutnosť existencie právneho základu, toto spojenie by nebolo nadbytočné, keďže by potvrdzovalo, že výkon funkcie verejnej správy sa musí zakladať na vnútroštátnom práve.

48 Z toho vyplýva, že do kategórie orgánov verejnej moci podľa článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4 môžu patriť výlučne subjekty, ktoré sú v súlade s právnym základom osobitne vymedzeným vo vnútroštátnej právnej úprave, ktorá sa ne uplatňuje, oprávnené vykonávať funkcie verejnej správy.

Naopak otázka, či funkcie, ktorými sú poverené takéto podniky na základe vnútroštátneho práva, sú „funkciami verejnej správy“ v zmysle tohto ustanovenia, sa musí preskúmať s ohľadom na právo Únie, pričom relevantné výkladové prvky Aarhuského dohovoru umožňujú vyvodiť autonómnu a jednotnú definíciu uvedeného pojmu.

49 V druhom rade, pokiaľ ide o kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť s cieľom stanoviť, či sa na funkcie vykonávané na základe vnútroštátneho práva dotknutým podnikom vzťahuje pojem „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4, Súdny dvor už uviedol, že tak zo samotného Aarhuského dohovoru, ako aj zo smernice 2003/4 vyplýva, že ich autori chceli „orgánmi verejnej moci“ označiť správne orgány, keďže v rámci štátov práve tieto orgány zvyčajne v rámci výkonu svojich funkcií disponujú informáciami o životnom prostredí (rozsudok Flachglas Torgau, už citovaný, bod 40).

50 Navyše príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru vysvetľuje, že ide o „funkciu, ktorá bežne patrí medzi funkcie vládnych orgánov, ako ich definuje vnútroštátne právo“, ale tá sa nevyhnutne nemusí týkať oblasti životného prostredia, ktorá sa uvádza len ako príklad funkcie verejnej správy.

51 Subjekty, ktoré sú z organického hľadiska správnymi orgánmi, teda také, ktoré sú súčasťou verejnej správy alebo vládnej moci štátu bez ohľadu na to, na ktorej úrovni pôsobia, sú orgánmi verejnej moci v zmysle článku 2 bodu 2 písm. a) smernice 2003/4. Táto prvá kategória zahŕňa všetky právnické osoby podľa verejného práva, ktoré boli založené štátom a o ktorých zrušení môže rozhodnúť len štát.

52 Druhá kategória orgánov verejnej moci, ako sú definované v článku 2 bode 2 písm. b) tejto smernice, sa zas týka správnych orgánov definovaných vo funkčnom zmysle, čiže subjektov, ktoré sú právnickými osobami buď podľa verejného práva, alebo podľa súkromného práva, ktoré sú na základe zákonného režimu uplatňujúceho sa na ne poverené uskutočnením služieb vo verejnom záujme, a to najmä v oblasti životného prostredia, a ktorým boli na tento účel zverené výsadné právomoci vo vzťahu k pravidlám uplatňujúcim sa na vzťahy osôb podľa súkromného práva.

53 V prejednávanej veci je nesporné, že dotknuté vodárenské podniky sú na základe platného práva, osobitne WIA 1991, poverené výkonom služieb vo verejnom záujme, konkrétne zachovaním a rozvojom infraštruktúry vodární a kanalizácií, ako aj distribúciou vody a čistením odpadových vôd, teda činnosťami, v rámci ktorých, ako poukázala Európska komisia, musia byť dodržané viaceré smernice v oblasti životného prostredia týkajúce sa ochrany vody.

54 Zo skutočností predložených vnútroštátnym súdom vyplýva, že na účely uskutočnenia týchto funkcií a poskytnutia týchto služieb uvedené podniky majú na základe uplatniteľného vnútroštátneho práva určité právomoci, ako právo vyvlastniť, právo prijať správne vyhlášky týkajúce sa vodných ciest alebo pozemkov, ktoré vlastnia, právomoc pristúpiť za určitých podmienok k vypusteniu vôd, a to aj v prípade súkromných potrubí na rozvod vody, právo uložiť dočasné zákazy zavlažovania alebo právomoc vo vzťahu k určitým zákazníkom a za prísnych podmienok rozhodnúť o prerušení distribúcie vody.

55 Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby určil, či vzhľadom na konkrétne spôsoby uplatnenia, ktoré sa s nimi spájajú v platnej vnútroštátnej právnej úprave, tieto práva a právomoci priznané dotknutým vodárenským podnikom možno kvalifikovať ako výsadné právomoci.

56 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvé dve položené otázky odpovedať tak, že s cieľom stanoviť, či také subjekty ako dotknuté vodárenské podniky možno kvalifikovať ako právnické osoby, ktoré na základe vnútroštátneho práva vykonávajú „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4, je namieste preskúmať, či týmto subjektom boli na základe vnútroštátneho práva, ktoré sa na ne uplatňuje, zverené výsadné právomoci vo vzťahu k pravidlám uplatňujúcim sa na vzťahy medzi osobami podľa súkromného práva.

O tretej a štvrtej otázke

57 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, aké kritériá umožňujú určiť, či také subjekty ako dotknuté vodárenské podniky, pri ktorých je nesporné, že poskytujú verejné služby súvisiace so životným prostredím, sú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) smernice 2003/4, v dôsledku čoho by sa mali kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) tejto smernice.

58 V prejednávanej veci vzniká otázka, či z existencie takého režimu, aký upravuje WIA 1991, ktorý zveruje dohľad nad dotknutými vodárenskými podnikmi Secretary of State a OFWAT, teda orgánom, ktoré nesporne sú orgánmi verejnej moci podľa článku 2 bodu 2 písm. a) smernice 2003/4, vyplýva, že tieto podniky sú „pod kontrolou“ uvedených orgánov v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) tejto smernice.

59 Information Commissioner, dotknuté vodárenské podniky, ako aj vláda Spojeného kráľovstva vo svojich pripomienkach tvrdia, že dotknuté vodárenské podniky podliehajú režimu regulácie, ktorý, hoci je relatívne prísny, neznamená, že sa nachádzajú pod „kontrolou“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2003/4. Tvrdia, že ako uviedol Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) v rozsudku Smartsource, existuje základný rozdiel medzi „regulačným režimom“, ktorý zahŕňa len právomoc regulujúcej osoby stanoviť ciele, ktoré má sledovať regulovaný subjekt, a „režimom kontroly“, ktorý navyše umožňuje regulujúcej osobe stanoviť spôsob, akým má dotknutý subjekt tieto ciele dosiahnuť.

60 V tomto kontexte príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru uvádza, že hoci sa článok 2 ods. 2 písm. c) Aarhuského dohovoru, ktorý je v podstate identický s článkom 2 bodom 2 písm. c) smernice 2003/4, týka „minimálne“ osôb, „ktoré sú majetkom štátu“, písmeno c) uvedeného článku 2 ods. 2 sa môže týkať aj „osôb, ktoré poskytujú verejné služby so vzťahom k životnému prostrediu pod kontrolou orgánu“.

61 Pokiaľ ide o pojem „kontrola“, vnútroštátny súd sa v rámci svojej štvrtej otázky pýta, aká môže byť relevantnosť rozsudku High Court of Justice (England & Wales) (Spojené kráľovstvo) vo veci Griffin v. South West Water Services Ltd., na ktorý odkazuje aj príručka na uplatňovanie Aarhuského dohovoru v rámci článku 2 ods. 2 písm. c) tohto dohovoru.

62 V tomto rozsudku uvedený súd najmä rozhodol, že kritérium týkajúce sa kontroly uvedené v bode 20 už citovaného rozsudku Foster a i. sa nemá chápať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na „režim regulácie“, ako ho upravuje WIA 1991, a že tento režim spĺňa uvedené kritérium kontroly, takže pokiaľ sú splnené aj ostatné kritériá, možno sa vo vzťahu k vodárenským spoločnostiam dotknutým vo veci samej ako k zosobneniu štátu odvolávať na smernicu Rady 75/129/EHS zo 17. februára 1975 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa hromadného prepúšťania [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 48, s. 29).

63 V tomto kontexte vnútroštátny súd osobitne kladie otázku, či je vodárenský podnik ako zosobnenie štátu nevyhnutne právnickou osobou, ktorá patrí do pôsobnosti článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2003/4.

64 V tomto ohľade zistenie situácie kontroly v rámci uplatnenia kritérií prijatých v bode 20 už citovaného rozsudku Foster a i. možno považovať za indíciu, že podmienka existencie kontroly uvedená v článku 2 bode 2 písm. c) smernice 2003/4 je splnená, pokiaľ je aj v jednom, aj v druhom kontexte cieľom pojmu kontrola zachytiť prejav koncepcie „štátu“ v širšom zmysle, ktorý môže najlepšie dosiahnuť ciele dotknutej právnej úpravy.

65 Pri zisťovaní presného rozsahu pojmu kontrola uvedeného v článku 2 bode 2 písm. c) smernice 2003/4 sa však musia zohľadniť aj vlastné ciele tejto smernice.

66 Z článku 1 písm. a) a b) uvedenej smernice vyplýva, že jej cieľom je zaručiť právo na prístup k informáciám o životnom prostredí, ktoré majú k dispozícii orgány verejnej moci alebo ktoré sú pre ne uchovávané, stanoviť základné podmienky a praktické postupy na jeho výkon, ako aj zabezpečiť, aby sa uvedené informácie o životnom prostredí systematicky sprístupňovali verejnosti a šírili v čo najväčšej miere.

67 Preto sa definovaním troch kategórií orgánov verejnej moci článok 2 bod 2 smernice 2003/4 snaží bez ohľadu na právnu formu pokryť všetky subjekty, ktoré treba považovať za orgán verejnej moci, či už ide o samotný štát, subjekt poverený štátom konať na jeho účet alebo subjekt pod kontrolou štátu.

68 Tieto skutočnosti vedú k uplatneniu výkladu pojmu „kontrola“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2003/4, podľa ktorého táto tretia zvyšková kategória orgánov verejnej moci pokrýva všetky subjekty, ktoré skutočne autonómne neurčujú spôsob, ktorým vykonávajú zverené funkcie v oblasti životného prostredia, a to v prípade, že orgán verejnej moci patriaci do pôsobnosti článku 2 bodu 2 písm. a) alebo b) tejto smernice je spôsobilý rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť činnosť tohto subjektu v uvedenej oblasti.

69 Spôsob, ktorým takýto orgán verejnej moci môže vykonávať rozhodujúci vplyv na základe právomocí, ktoré mu boli zverené vnútroštátnym zákonodarcom, je v tomto ohľade irelevantný. Môže ísť najmä o právomoc uložiť príkaz dotknutým subjektom, či už v rámci alebo mimo rámca výkonu akcionárskych práv, právomoc prerušiť výkon rozhodnutí prijatých týmito subjektmi, zrušiť ich *a posteriori* alebo podmieniť ich predchádzajúcim schválením, právomoc vymenúvať a odvolávať členov ich riadiacich orgánov či väčšinu týchto členov alebo právomoc úplne alebo čiastočne zamedziť financovanie týchto subjektov v rozsahu, ktorý ohrozuje ich existenciu.

70 Samotná skutočnosť, že dotknutý podnik je rovnako ako dotknuté vodárenské podniky obchodnou spoločnosťou podliehajúcou osobitnému regulačnému režimu pre dotknutý sektor, nemôže vylúčiť existenciu kontroly v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2003/4, keďže tento subjekt spĺňa podmienky stanovené v bode 68 tohto rozsudku.

71 Pokiaľ totiž dotknutý režim zahŕňa osobitne presný právny rámec upravujúci skupinu pravidiel určujúcich spôsob, ktorým spoločnosti musia plniť funkcie verejnej moci spojené so správou životného prostredia, ktorou sú poverené a ktorá prípadne zahŕňa správny dohľad s cieľom zabezpečiť, že tieto pravidlá budú skutočne dodržiavané, prípadne prostredníctvom príkazov alebo ukladaním pokút, môže z toho vyplývať, že tieto subjekty nedisponujú skutočnou autonómiou vo vzťahu k štátu, hoci štát už v nadväznosti na privatizáciu dotknutého odvetvia nemôže určovať ich každodenné riadenie.

72 Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil, či vo veciach samých z režimu upraveného WIA 1991 vyplýva, že dotknuté vodárenské podniky nedisponujú skutočnou autonómiou vo vzťahu k orgánom dohľadu, ktorými sú Secretary of State a OFWAT.

73 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné na tretiu a štvrtú otázku odpovedať tak, že také podniky ako dotknuté vodárenské podniky, ktoré poskytujú verejné služby súvisiace so životným prostredím, sú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) smernice 2003/4, v dôsledku čoho by sa mali kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) tejto smernice, pokiaľ tieto podniky skutočne autonómne neurčujú spôsob, ktorým uvedené služby poskytujú, a to v prípade, že orgán verejnej moci patriaci do pôsobnosti článku 2 bodu 2 písm. a) alebo b) uvedenej smernice je spôsobilý rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť činnosť uvedených podnikov v oblasti životného prostredia.

O piatej otázke

74 Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 bod 2 písm. b) a c) smernice 2003/4 vykladať v tom zmysle, že v prípade, že určitá osoba patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia na základe niektorej zo svojich funkcií, zodpovedností alebo služieb, táto osoba predstavuje orgán verejnej moci len vo vzťahu k informáciám o životnom prostredí, ktoré má k dispozícii v rámci svojich funkcií, zodpovedností a služieb.

75 Možnosť hybridného výkladu pojmu orgán verejnej moci bola ponúknutá najmä v rámci vnútroštátneho konania, ktoré viedlo k rozsudku Smartsource. V rámci neho sa najmä tvrdilo, že ak by vodárenské podniky mali patriť do pôsobnosti článku 2 bodu 2 písm. b) smernice 2003/4 na základe výkonu určitých funkcií verejnej správy, toto ustanovenie by sa mohlo vykladať v tom zmysle, že uvedené podniky sú povinné poskytovať výlučne informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú v rámci výkonu týchto funkcií.

76 V tomto ohľade je namieste konštatovať, že okrem toho, že hybridný výklad pojmu orgán verejnej moci môže vyvolať neistotu a významné praktické problémy pri účinnom vykonávaní smernice 2003/4, tento prístup sám osebe nemá oporu v znení alebo v štruktúre tejto smernice či Aarhuského dohovoru.

77 Naopak, takýto prístup je v rozpore so základmi tak uvedenej smernice, ako aj Aarhuského dohovoru, pokiaľ ide o zrozumiteľnosť pôsobnosti uplatnenia nimi upraveného režimu prístupu, ktorého cieľom je dospieť vo vzťahu k verejnosti k tomu, že sa budú systematicky sprístupňovať a v čo najširšej miere šíriť informácie o životnom prostredí, ktoré majú k dispozícii orgány verejnej moci alebo ktoré sú pre ne uchovávané.

78 Ako totiž vyplýva z článku 3 ods. 1 smernice 2003/4, teda z ústredného ustanovenia tejto smernice, ktoré je v podstate identické s článkom 4 ods. 1 Aarhuského dohovoru, pokiaľ je určitý subjekt kvalifikovaný ako orgán verejnej moci v zmysle jednej z troch kategórií uvedených v článku 2 bode 2 uvedenej smernice, je povinný poskytnúť každému žiadateľovi všetky informácie o životnom prostredí patriace do jednej zo šiestich kategórií informácií vymenovaných v uvedenom článku 2 bode 1, ktoré má k dispozícii alebo ktoré sú preň uchovávané, okrem prípadu, keď sa na žiadosť vzťahuje niektorá z výnimiek stanovených v článku 4 tejto smernice.

79 Preto sa osoby uvedené v článku 2 bode 2 písm. b) smernice 2003/4, ako to uviedol generálny advokát v bodoch 116 a 118 návrhov, majú na účely tejto smernice považovať za orgány verejnej moci vo vzťahu ku všetkým informáciám o životnom prostredí, ktoré majú k dispozícii.

80 Navyše, ako to vyplýva z bodu 73 tohto rozsudku, v konkrétnom rámci článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2003/4 také obchodné spoločnosti ako dotknuté vodárenské podniky môžu predstavovať orgán verejnej moci na základe uvedeného ustanovenia, len pokiaľ sa v prípade, že poskytujú verejné služby v oblasti životného prostredia, nachádzajú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) smernice 2003/4.

81 Z toho vyplýva, že takéto spoločnosti sú povinné poskytnúť len informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú v rámci poskytovania verejných služieb.

82 Naproti tomu, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 121 návrhov, tieto spoločnosti nie sú povinné poskytovať informácie o životnom prostredí, ak je nesporné, že sa netýkajú poskytovania uvedených verejných služieb. Ak pretrváva neistota, či ide o takýto prípad, predmetné informácie sa musia poskytnúť.

83 Za týchto podmienok je potrebné na piatu položenú otázku odpovedať tak, že článok 2 bod 2 písm. b) smernice 2003/4 sa má vykladať v tom zmysle, že určitá osoba, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, predstavuje orgán verejnej moci vo vzťahu ku všetkým informáciám o životnom

prostredí, ktoré má k dispozícii. Také obchodné spoločnosti ako dotknuté vodárenské podniky, ktoré by mohli predstavovať orgán verejnej moci podľa článku 2 bodu 2 písm. c) uvedenej smernice len v prípade, keď sa pri poskytovaní verejných služieb v oblasti životného prostredia nachádzajú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) tejto smernice, nie sú povinné poskytnúť informácie o životnom prostredí, pokiaľ je nesporné, že sa tieto informácie netýkajú poskytovania takýchto služieb.

O trovách

84 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **S cieľom stanoviť, či také subjekty ako United Utilities Water plc, Yorkshire Water Services Ltd a Southern Water Services Ltd možno kvalifikovať ako právnické osoby, ktoré na základe vnútroštátneho práva vykonávajú „funkcie verejnej správy“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS, je potrebné preskúmať, či sú týmto subjektom na základe vnútroštátneho práva, ktoré sa na ne uplatňuje, zverené výsadné právomoci vo vzťahu k pravidlám uplatňujúcim sa na vzťahy medzi osobami podľa súkromného práva.**

2. **Podniky ako United Utilities Water plc, Yorkshire Water Services Ltd a Southern Water Services Ltd, ktoré poskytujú verejné služby súvisiace so životným prostredím, sú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) smernice 2003/4, v dôsledku čoho by sa mali kvalifikovať ako „orgány verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 písm. c) tejto smernice, pokiaľ tieto podniky skutočne autonómne neurčujú spôsob, ktorým uvedené služby poskytujú, a to v prípade, že orgán verejnej moci patriaci do pôsobnosti článku 2 bodu 2 písm. a) alebo b) uvedenej smernice je spôsobilý rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť činnosť uvedených podnikov v oblasti životného prostredia.**

3. **Článok 2 bod 2 písm. b) smernice 2003/4 sa má vyklať v tom zmysle, že určitá osoba, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, predstavuje orgán verejnej moci vo vzťahu ku všetkým informáciám o životnom prostredí, ktoré má k dispozícii. Také obchodné spoločnosti ako United Utilities Water plc, Yorkshire Water Services Ltd a Southern Water Services Ltd, ktoré by mohli predstavovať orgán verejnej moci podľa článku 2 bodu 2 písm. c) uvedenej smernice len v prípade, keď sa pri poskytovaní verejných služieb v oblasti životného prostredia nachádzajú pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej v článku 2 bode 2 písm. a) alebo b) tejto smernice, nie sú povinné poskytnúť informácie o životnom prostredí, pokiaľ je nesporné, že sa tieto informácie netýkajú poskytovania takýchto služieb.**

Podpisy